

Lieta C-547/19**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2019. gada 15. jūlijs

Iesniedzējtiesa:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Rumānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 13. maijs

Kasācijas sūdzības iesniedzējas:

CY

Asociația «Forumul Judecătorilor din România»

Atbildētājas kasācijas instancē:

Inspeția Judiciară

Consiliul Superior al Magistraturii

Înalta Curte de Casație și Justiție

Pamatlietas priekšmets

Kasācijas sūdzības, ko iesniegušas *Asociația Forumul Judecătorilor din România* (asociācija “Rumānijas tiesnešu forums”) un *CY* par *Consiliul Superior al Magistraturii* [Augstākās tieslietu padomes, Rumānija; turpmāk tekstā – “CSM”] *Secția pentru judecători în materie disciplinară* (turpmāk tekstā – “Palāta, kas izskata pret tiesnešiem ierosinātas disciplinārlietas”) 2018. gada 28. marta rīkojumu, ar kuru tika noraidīti asociācijas *Forumul Judecătorilor din România* pieteikums par iestāšanos lietā *CY* atbalstam un *CY* celtā prasība par tās pašas disciplinārtiesas 2018. gada 2. aprīlī pieņemto nolēmumu, ar kuru tika apmierināta *Inspeția Judiciară* [Tiesu inspekcijas, Rumānija; turpmāk tekstā – “Tiesu inspekcija”] pret viņu ierosinātā disciplinārlieta un viņai tika uzlikts disciplinārsods, proti, izslēgšana no tieslietu sistēmas darbinieku loka.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Uz LESD 267. panta pamata tiek jautāts, kā interpretēt LES 2. pantu, LES 19. panta 1. punktu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu

Prejudiciālais jautājums

Vai Līguma par Eiropas Savienību 2. pants, tā paša līguma 19. panta 1. punkts un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā ir Konstitucionālās tiesas (iestāde, kas saskaņā ar valsts tiesībām nav tieslietu sistēmas iestāde) iejaukšanās attiecībā uz veidu, kādā augstākā tiesa iztiesājošo sastāvu izveides procesā ir interpretējusi un piemērojusi par Konstitūciju zemāka ranga tiesību aktus?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LES 2. pants un LES 19. panta 1. punkts

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

Constituția României (Rumānijas Konstitūcija) V sadaļa “*Curtea Constituțională*” (Konstitucionālā tiesa) (142.-147. pants) un III sadaļas “*Autoritățile publice*” (valsts iestādes) VI nodaļas “*Autoritatea judecătorească*” (tiesu iestāde) 1. iedaļa (124.-126. pants)

Legea nr. 317/2004 *privind Consiliul Superior al Magistraturii* (Likums Nr. 317/2004 par Augstāko tieslietu padomi), pārpublicēts 2012. gada 1. septembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 628, un turpmākie grozījumi un papildinājumi, 1., 3. un 37.-39. pants, kuri paredz, ka CSM ir tieslietu sistēmas neatkarības garants, un nosaka CSM struktūru un funkcijas

Legea nr. 303/2004 *privind statutul judecătorilor și procurorilor* (Likums Nr. 303/2004 par tiesnešu un prokuroru statusu), pārpublicēts 2005. gada 13. septembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 826), un turpmākie grozījumi un papildinājumi

- 98. pants, kas paredz tiesnešu un prokuroru disciplinārbildību par dienesta pienākumu pārkāpumiem, kā arī par faktiem, kuri apdraud tiesas prestižu;
- 99. panta o) punkts, saskaņā ar kuru disciplinārpārkāpumu veido tas, ka nav ievēroti noteikumi par lietu iedalīšanu pēc nejaušības principa;

- 100. panta e) punkts, kurā izslēgšana no tieslietu sistēmas darbinieku loka ir paredzēta to disciplinārsodu vidū, kurus var uzlikt tiesnešiem un prokuroriem;
- 101. pants, kas paredz, ka 100. pantā noteiktos sodus uzliek CSM palātas.

Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (Likums Nr. 304/2004 par tieslietu sistēmas organizāciju), pārpublicēts 2005. gada 13. septembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 827, un turpmākie grozījumi un papildinājumi

- 29. pants, kas nosaka *Înalta Curte de Casație și Justiție* [Augstās kasācijas tiesas, Rumānija; turpmāk tekstā – "ICCJ"] *Colegiul de conducere* (turpmāk tekstā – "Padome") funkcijas, kuru vidū ir *Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă* (noteikumi par organizāciju un administratīvo darbību) apstiprināšana;
- 32. un 33. pants par piecu tiesnešu kolēģijām, to turpmākajās redakcijās, ko iesniedzējtiesa analizējusi daļā par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīviem.

Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a ICCJ (noteikumi par ICCJ organizāciju un administratīvo darbību), pārpublicēts 2005. gada 30. novembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 1.076), un turpmākie grozījumi un papildinājumi, 28. un 29. pants par piecu tiesnešu kolēģijām un par tiesnešu iecelšanu šajās kolēģijās

Rumānijas Konstitucionālās tiesas 2018. gada 7. novembra Lēmums Nr. 685, kas publicēts 2018. gada 29. novembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 1021.

Īss lietas apstākļu un pamata tiesvedības izklāsts

- 1 Ar 2018. gada 2. aprīļa tiesas nolēmumu CSM Palāta, kas izskata pret tiesnešiem ierosinātas disciplinārlietas, apmierināja disciplinārlietu, ko Tiesu inspekcija bija ierosinājusi pret CY – *Curtea de Apel București* (Bukarestes apelācijas tiesa) tiesnesi par to, ka viņa ir izdarījusi Likuma Nr. 303/2004 99. panta o) punktā paredzēto disciplinārpārkāpumu, un uzlika viņai sodu – izslēgšanu no tieslietu sistēmas darbinieku loka.
- 2 Disciplinārtiesas nolēma, ka CY – kas 2016. gada 22. janvāra tiesas sēdē, kurā viņa tika iecelta dalībai tiesas sēdē kādā lietā, kuru izskatīja iztiesājošais sastāvs, lai gan jau kopš 2015. gada 30. oktobra tiesas sēdes konkrētais tiesnesis bija sācis lietas izmeklēšanu (jo bija jau uzklauti apsūdzētie un bija dota atļauja iegūt pierādījumus), atļāva veikt turpmāku tiesas sēdi, tādējādi, prettiesiski, paturot lietu sprieduma taisīšanai, liekot pievienot pierādījumus lietas materiāliem, grozot juridisko kvalifikāciju, pieņemot apsūdzēto un liecinieku papildinošos

paziņojumus, atļaujot veikt tiesas debašu sēdi, un, visbeidzot, pasludinot pirmajā instancē spriedumu – ir izdarījusi Likuma Nr. 303/2004 99. panta o) punktā paredzēto disciplinārpārkāpumu, jo ir smagi pārkāpti noteikumi par lietu iedalīšanu pēc nejaušības principa.

- 3 Ar 2018. gada 28. martā izdoto rīkojumu disciplinārtiesā, uzskatot, ka nav pierādīta patiesas un faktiskas intereses esamība, noraidīja kā nepieņemamu asociācijas “*Forumul Judecătorilor din România*” iesniegto papildpieteikumu par iestāšanos lietā CY atbalstam.
- 4 Asociācija *Forumul Judecătorilor din România* un CY iesniedza kasācijas sūdzības par 2018. gada 28. marta rīkojumu un CY iesniedza kasācijas sūdzību par 2018. gada 2. aprīļa tiesas nolēmumu; iesniedzējtiesā, *ICCJ*, apvienoja minētās kasācijas sūdzības.
- 5 Ar Konstitucionālās tiesas 2018. gada 7. novembra lēmumu Nr. 685 (turpmāk tekstā – “lēmums Nr. 685/2018”) tika apmierināta Rumānijas valdības premjerministra celtā prasība un tika konstatēta konstitucionāla rakstura juridiska kolīzija starp Parlamentu, no vienas puses, un *ICCJ*, no otras puses, ko radījuši *ICCJ* Padomes lēmumi, sākot no lēmuma Nr. 3/2014, atbilstoši kuriem izlozes kārtībā tika iecelti tikai četri no pieciem piecu tiesnešu kolēģijas locekļiem, pretēji tam, kas paredzēts 32. pantā Likumā Nr. 304/2004, kas grozīts un papildināts ar *Legea nr. 255/2013* (Likums Nr. 255/2013). Tika noteikts, ka *ICCJ* pēc iespējas drīzāk izlozes kārtībā jāieceļ visi piecu tiesnešu kolēģijas locekļi.
- 6 Pēc šā lēmuma 2018. gada 9. novembrī saskaņā ar *ICCJ* Padomes 2018. gada 8. novembra lēmumu Nr. 137 izlozes kārtībā tika iecelti piecu tiesnešu kolēģijas locekļi 2018. gadam.
- 7 Pēc lēmuma Nr. 685/2018 publicēšanas 2018. gada 29. novembrī ar *CSM* Palātas, kas izskata pret tiesnešiem ierosinātas lietas, 2018. gada 5. decembra lēmumu Nr. 1367 tika pieņemti noteikumi, “kuri garantē atbilstību [lēmumā Nr. 685/2018] norādītajām prasībām”.
- 8 Lai izpildītu *CSM* Palātas, kas izskata pret tiesnešiem ierosinātas lietas, 2018. gada 5. decembra lēmumu, tiesu kolēģija, kurai iesniegta lieta, iztiesāšanas sastāvā, kas noteikts ar *ICCJ* Padomes 2018. gada 8. novembra lēmumu Nr. 137, ar 2018. gada 10. decembra rīkojumu nolēma lietu izslēgt no reģistra, lai pēc nejaušības principa to iedalītu izskatīšanai tādai kolēģijai, kuras iztiesāšanas sastāvs tiks noteikts izlozes kārtībā saskaņā ar noteikumiem, ko *CSM* apstiprinājusi ar iepriekš minēto lēmumu.
- 9 2018. gada 13. decembrī *ICCJ* birojā notika izloze piecu tiesnešu kolēģijas locekļu iecelšanai 2018. gadam, atbilstoši *CSM* Palātas, kas izskata pret tiesnešiem ierosinātas lietas, 2018. gada 5. decembra lēmumam Nr. 1367, tad šīs lietas materiāli tika pēc nejaušības principa iedalīti piecu tiesnešu kolēģijai – 3. civillietu palātai – 2018. gadam (kolēģija, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu).

- 10 Apvienotajās lietās kasācijas sūdzības iesniedzēja CY izvirzīja iebildi par iztiesājošo kolēģiju sastāva prettiesiskumu (uzskatot, ka lietas materiālus būtu bijis jānodod iztiesājošajam sastāvam, kas izveidots 2019. gadam), iebildi par CSM Palātas, kas izskata pret tiesnešiem ierosinātas lietas, 2018. gada 5. decembra lēmuma Nr. 1367 un 2018. gada 19. decembra lēmuma Nr. 1535, un ICCJ Padomes lēmumu Nr. 2/2019, Nr. 157/2018 un Nr. 153/2018 prettiesiskumu, iebildi par Tiesu inspekcijas – atbildētājas kasācijas instancē – pārstāvības prettiesiskumu un iebildi par to, ka Konstitūcijai neatbilst nedz Likuma Nr. 304/2004 32. panta, nedz *Ordonanța Guvernului nr. 77/2018* (Valdības rīkojums Nr. 77/2018) noteikumi.
- 11 2019. gada 11. februārī CY, kasācijas sūdzības iesniedzēja, pievienoja lietas materiāliem lūgumu vērsties Tiesā, lai tā sniegtu prejudiciālu nolēmumu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 12 CY apgalvo, ka Konstitucionālā tiesa ir pārsniegusi savu kompetenci, pārkāpjot CY tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu. Ja Konstitucionālā tiesa nebūtu iejaukusies augstākās tiesas darbībā, nebūtu ticis apdraudēts iztiesājošā sastāva kontinuitātes princips, un lieta būtu pareizi iedalīta kādai no piecu tiesnešu kolēģijām, kas izveidotas atbilstoši Likuma Nr. 304/2004 32. pantam, 2019. gadam.
- 13 Turklāt ar *Legea nr. 207/2018* (Likums Nr. 207/2018), ar ko grozīja Likumu Nr. 304/2004, valsts likumdevējs noteica, ka kolēģijās, kuras izskata tieslietu sistēmas darbinieku atbildību, drīkst ietilpt tikai šajā jomā specializējušies tiesneši. Tādu tiesnešu dalība, kuri nav ieguvuši specializāciju tieslietu sistēmas darbinieku atbildības jomā, ir tiesību aktu noteikumu pārkāpums, kā rezultātā tiek izveidota tiesa, kas neievēro tiesību aktos noteiktās garantijas.
- 14 Ar CSM administratīvo lēmumu virkni tika nolemts, pirmkārt, izveidot trīs piecu tiesnešu kolēģijas un, otrkārt, atstāt spēkā arī 2019. gadā kolēģijas, kuras tika izlozes kārtā izveidotas 2018. gada 13. decembrī, lai gan valsts tiesību aktos ir paredzēts, ka tekošajam gadam piecu tiesnešu kolēģiju sastāvs tiks noteikts, veicot izlozi gada sākumā. Iztiesājošās kolēģijas darba turpināšana pēc tiesību aktos noteiktā termiņa ir [Eiropas Cilvēktiesību] konvencijas 6. panta 1. punkta pārkāpums un, attiecīgi, Hartas 47. panta pārkāpums, kas ietekmē LES 2. pantu.
- 15 Nosakot par obligātu augstākajai tiesai noteiktu rīcību, CSM, kas ir administratīva iestāde, pārkāpa tiesiskas valsts principus, apdraudot neatkarību un objektivitāti tiesas spriešanā, kas vienmēr jāievēro saskaņā ar tiesību aktiem paredzētam tiesnesim.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 16 Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu ievadā iesniedzējtiesa prezentē tiesību aktu par piecu tiesnešu kolēģijām attīstību.
- 17 Piecu tiesnešu kolēģijas pirmoreiz tika ieviestas valsts tiesiskajā regulējumā ar *Legea nr. 202/2010* (Likums Nr. 202/2010), kas grozīja Likuma Nr. 304/2004 32. un 33. pantu. Šādas kolēģijas, kas izskata krimināllietas un lietas, kas nav krimināllietas, tika izveidotas atsevišķi no *ICCJ* palātām, un tās ir tiesas, kuras veic pārbaudi tiesā augstākās tiesas ietvaros. Kolēģijas locekļus katra gada sākumā iecēla *ICCJ* priekšsēdētājs, un pārvaldību garantēja *ICCJ* priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks vai kādas palātas priekšsēdētājs.
- 18 Ar 2010. gada 25. novembra lēmumu Nr. 24 *ICCJ* Padome, pielāgojot noteikumus par *ICCJ* organizāciju un administratīvo darbību, paredzēja noteikumu, atbilstoši kuram pārējos četrus tiesnešus piecu tiesnešu kolēģijā, izņemot priekšsēdētāju, ieceļ nevis pēc sava ieskata, bet pēc nejaušības principa, izlozes kārtībā.
- 19 Ar Likumu Nr. 255/2013 tika grozīts 32. pants Likumā Nr. 304/2004 par tieslietu sistēmas organizāciju, tiesību aktā paredzot noteikumu, ka piecu tiesnešu kolēģiju locekļi ir jāizraugās izlozes kārtībā.
- 20 Apstākļos, kur ir acīmredzamas pretrunas starp Likuma Nr. 304/2004 32. panta 5. punktu, atbilstoši kuram “piecu tiesnešu kolēģiju vada [*ICCJ*] priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks, ja viņš ietilpst kolēģijas sastāvā, saskaņā ar 4. punktu, Krimināllietu palātas priekšsēdētājs vai dekāns saskaņā ar vecumu, atkarībā no konkrētās situācijas”, un tā paša likuma 33. panta 1. punktu, kas paredzēja, ka “[*ICCJ*] priekšsēdētājs, vai viņa prombūtnes gadījumā – priekšsēdētāja vietnieks, vada Apvienotās palātas, piecu tiesnešu kolēģiju un palātu ietvaros jebkuru kolēģiju, kad viņš piedalās tiesvedībā”, *ICCJ* Padome pieņēma 2014. gada 28. janvāra lēmumu Nr. 3, lai grozītu un papildinātu noteikumus par *ICCJ* organizāciju un administratīvo darbību, ar ko tika noteikts, ka *piecu tiesnešu kolēģiju atkarībā no konkrētās situācijas vada priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieki, Krimināllietu palātas priekšsēdētājs vai dekāns saskaņā ar vecumu*, un izloze šādu kolēģiju gadījumos attiecas tikai uz pārējiem četriem locekļiem.
- 21 Likumā Nr. 207/2018, ar ko grozīja Likuma Nr. 304/2004 32. pantu, saglabāja noteikumu, atbilstoši kuram *ICCJ* Padome katra gada sākumā apstiprina piecu tiesnešu kolēģiju skaitu un sastāvu, un likvidēja agrākās neprecizitātes, paredzot, ka izlozei jāattiecas uz visiem piecu tiesnešu kolēģijas locekļiem.
- 22 Pēc šā leģislatīvā grozījuma *ICCJ* Padome 2018. gada 4. septembrī pieņēma lēmumu Nr. 89/2018, norādot, ka “*Analizējot Likuma Nr. 304/2004 [...] 32. panta noteikumus, ar atsauci uz piecu tiesnešu kolēģijas darbību, ar balsu vairākumu konstatē, ka jaunā likuma noteikumi ir organizatoriski noteikumi, kuri attiecas uz iztiesājošiem sastāviem ar speciālu regulējumu, kuri izveidoti “katra gada sākumā”, un pārejas tiesību normu neesamības gadījumā stājas spēkā no 2019. gada 1. janvāra*”.

- 23 Șados apstākļos Konstitucionālā tiesa, kurā 2018. gada 2. oktobrī vērsās Rumānijas valdības premjerministrs, pieņēma lēmumu Nr. 685/2018, kurā cita starpā noteica, ka *“ievērojot [ICCJ] no konstitucionālā viedokļa sodāmo rīcību, ko tā īstenojusi ar Padomes starpniecību, kurai nav tāds raksturs, lai tā sniegtu garantijas attiecībā uz piecu tiesnešu kolēģiju darbības tiesiskā satvara pareizu atjaunošanu, [CSM] Palātai, kas izskata pret tiesnešiem ierosinātas lietas, pamatojoties uz tās konstitucionālajām un juridiskajām prerogatīvām, [...] tiek noteikts pienākums identificēt risinājumus principiālā līmenī attiecībā uz iztiesājošo kolēģiju sastāvu, kas paredzēts tiesību aktos, un nodrošināt to piemērošanu”*.
- 24 Pēc minētā lēmuma CSM pieņēma 2018. gada 5. decembra lēmumu Nr. 1367 un 2018. gada 19. decembra lēmumu Nr. 1535. Saskaņā ar minētajiem lēmumiem ICCJ veica jaunu iztiesājošo kolēģiju izlozi 2018. gadam, un to darbība turpinājās arī 2019. gadā, lai gan par iedalītajām lietām nekāds lēmums nebija pieņemts līdz pat 2018. gada beigām, jo tika ignorēta līdz tam brīdim pastāvējusī augstākās tiesas judikatūra, atbilstoši kurai gadījumā, kad iztiesājošā kolēģija attiecīgajam gadam noteiktajā sastāvā nav konkrētā lietā līdz gada beigām pieņēmusi nekādu nolēmumu, iztiesājošās kolēģijas sastāvs tiek mainīts, un lieta tiek iedalīta tiesai, kas izlozes kārtībā izveidota jaunajam kalendārajam gadam.
- 25 Iesniedzējtiesa apgalvo, ka saistībā ar Konstitucionālās tiesas iejaukšanās saderību ar LES 2. un 19. pantu un Hartas 47. pantu šajā lietā rodas daudzas problēmas.
- 26 Pirmo problēmu veido Konstitucionālās tiesas statuss un tās stāvoklis valsts varas struktūrā. Proti, Konstitucionālā tiesa nav tiesu iestāde, tā ka tā nav tiesu varas daļa, un tās locekļu iecelšanā svarīgs ir politiskais faktors, jo Rumānijas Konstitūcijas 142. panta 3. punktā ir paredzēts, ka no deviņiem Konstitucionālās tiesas locekļiem *“trīs tiesnešus ieceļ Deputātu palāta, trīs – Senāts, un trīs – Rumānijas prezidents”*. Tāpēc tās iestādes ietvaros, kurai bija jāspriež par problēmu, ka pastāv konstitucionāla kolīzija starp tiesu varu un leģislatīvo varu, seši locekļi ir leģislatīvās varas iecelti, savukārt tiesu vara nav devusi nekādu ieguldījumu iestādes, kura atrisināja kolīziju, izveidē.
- 27 Otrā problēma, ko rada konstitucionāla rakstura juridiskas kolīzijas ar leģislatīvo varu konstatēšanas procedūra, attiecas uz tiesību subjektiem, kuri var uzsākt šo procedūru. Saskaņā ar Rumānijas Konstitūcijas 146. panta d) punktu procedūra tiek uzsākta tikai pēc Rumānijas prezidenta, viena no abu palātu priekšsēdētāja, premjerministra vai CSM priekšsēdētāja lūguma.
- 28 Ievērojot ārkārtīgi labilo atšķirību starp kāda akta prettiesiskumu un konstitucionāla rakstura kolīziju ar leģislatīvo varu, pastāv priekšnoteikumi, lai ierobežotai tiesību subjektu kategorijai nodibinātu iespēju iesniegt administratīvu sūdzību vai pārsūdzības līdzekļus, paralēlus tiem, kuri paredzēti tiesu iestāžu ietvaros.

- 29 Lai gan var apgalvot, ka šajā lietā runa ir par valsts iestādēm, kuras rīkojas sabiedrības interešu vārdā, bet, no citas puses, tomēr tiek arī norādīts, ka, izņemot CSM priekšsēdētāju, pārējie prasības cēlēji ir politiska rakstura struktūras. Pievienojot šo aspektu politiskajai iesaistei Konstitucionālās tiesas locekļu iecelšanā, tiek radīti priekšnoteikumi šīs nepilnības izmantošanai tiesvedības ietekmēšanai – politiskos nolūkos vai politiski ietekmīgu personu interesēs. Iesniedzējtiesa šajā kontekstā atgādina, ka premjerministra iejaukšanās, kas konkrētu izpausmi guva ar lēmumu Nr. 685/2018, notika brīdī, kad Deputātu palātas priekšsēdētājam, kuram bija arī valdības partijas priekšsēdētāja amats, bija apsūdzētā statuss kādā krimināllietā, kas reģistrēta krimināllietām izveidotās piecu tiesnešu kolēģijas kancelejā.
- 30 Trešā problēma attiecas uz atšķirību starp kāda akta/lēmuma “*prettiesiskumu*” un “*konstitucionāla rakstura kolīziju*” starp tiesu varu un leģislatīvo varu. “*“Konstitucionāla rakstura juridiska kolīzija”*”, kas nav noteikta nedz Konstitūcijā, nedz tiesību aktos, starp tiesu varu un leģislatīvo varu” saskaņā ar Konstitucionālās tiesas judikatūru kā priekšnoteikumu paredz konkrētus aktus vai konkrētas darbības, ar ko viena vai vairākas iestādes uzņemas pilnvaras, funkcijas vai kompetences, kas saskaņā ar Konstitūciju pieder citām valsts iestādēm, vai valsts iestāžu bezdarbību, kas izpaužas kā savas kompetences neatzīšana vai atteikums pildīt noteiktus aktus, kuri ietilpst to pienākumos.
- 31 Iesniedzējtiesa uzskata par problemātisku veidu, kādā šādus vispārīgus apsvērumus piemēro konstitucionāla rakstura juridiskai kolīzijai ar leģislatīvo varu. Savā tiesu vai administratīvajā darbībā tiesu iestādēm pastāvīgi ir jāinterpretē un jāpiemēro likumdevēja pieņemtie normatīvie akti. Taču konsekvences trūkums starp tiesu sniegto interpretāciju un likumdevēja vēlmi veido jēdziena “*prettiesiskums*” saturu. Likumam pretrunā esošs tiesas lēmums ir prettiesisks lēmums un likumam pretrunā esošs administratīvs akts ir prettiesisks akts, nevis “*konstitucionāla rakstura juridiskas kolīzijas ar leģislatīvo varu*” izpausme. Tiesiskās aizsardzības līdzekļi šādos gadījumos ir pārsūdzības līdzekļu izmantošana vai, atkarībā no situācijas, administratīvas sūdzības iesniegšana.
- 32 Konstitucionālā tiesa pārmet ICCJ, ka gan lēmuma Nr. 3/2014, gan lēmuma Nr. 89/2018 pieņemšanas brīdī Padome ir uzņēmusies interpretācijas funkcijas, kuras ietilpst tiesu darbības ietvaros, proti, funkcijas, kas pieder iztiesājošajām kolēģijām, un pārmet arī faktu, ka Padomes sniegtā likuma noteikumu interpretācija ir bijusi pretrunā likumdevēja vēlmei. Pēc Konstitucionālās tiesas domām, šāda prasības celšanas kārtība esot augstākās tiesas ļaunprātīga rīcība.
- 33 Iesniedzējtiesa norāda, ka, no vienas puses, ir grūti saprast izvērtējumu, atbilstoši kuram Padome esot uzņēmusies interpretācijas funkcijas, kuras pienācās iztiesājošajām kolēģijām. Ir acīmredzams, ka, ņemot vērā apstākli, ka Padomei saskaņā ar likumu bija piešķirtas funkcijas piecu tiesnešu kolēģijas izveidei, minēto uzdevumu varēja pildīt, tikai pamatojoties uz attiecīgo tiesību normu interpretāciju. Likuma Nr. 304/2004 32. pantu nebija iespējams atstāt iztiesājošo

kolēģiju brīvai interpretācijai, jo hronoloģiski vispirms bija jānotiek šo kolēģiju izveidei – kas ir Padomes uzdevums.

- 34 Padomei objektīvi nebija izvēles iespējas interpretēt vai neinterpretēt Likuma Nr. 304/2004 32. panta noteikumus, bet tai bija tikai izvēle starp dažādām minētā leģislatīvā teksta interpretācijām.
- 35 Kas attiecas uz Padomes izvēlēto interpretāciju, ar atsauci uz lēmumu Nr. 3/2014, nevar noliegt 32. panta 5. punkta neprecizitāti redakcijā, kas noteikta ar Likumu Nr. 255/2013, kura interpretācija *ad literam* nebija iespējama, jo būtu radījusi atšķirīgus režīmus *ICCJ* priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka situācijai, no vienas puses, un Krimināllietu palātas priekšsēdētāja un dekāna atkarībā no tā vecuma situācijai, no otras puses. Faktam, ka apstākļos, kuros tiesību norma nebija skaidra un prasīja pretrunīgu noteikumu saskaņošanu, augstākā tiesa ar Padomes starpniecību ir izvēlējusies izmantot konservatīvu interpretāciju, kas deva priekšroku tādai likuma jēgai, kura bija vistuvāk agrāk spēkā esošajam leģislatīvajam risinājumam, nevar būt tāda tīša akta spēks, ar kuru iecerēts noliegt likumdevēja vēlmi.
- 36 Turklāt Konstitucionālā tiesa nav darījusi neko citu, kā vien pretnostatījusi augstākās tiesas sniegtajai interpretācijai savu risinājumu attiecībā uz likuma satura neskaidro normu saskaņošanu, attiecinot arī uz Krimināllietu palātas priekšsēdētāju to precizējumu, ko likumdevējs paredzējis tikai attiecībā uz *ICCJ* priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku.
- 37 Apstiprinājusi, ka Likuma Nr. 304/2004 32. panta – redakcijā, kas ir spēkā pēc Likuma Nr. 207/2018 pieņemšanas – Konstitucionālās tiesas veiktā interpretācija nav pati par sevi saprotama, iesniedzējtiesa uzsver, ka nepastāv neviens elements, kas novestu pie idejas par augstākās tiesas “spēka rīcību” un “sistemātisku pretdarbību” likumdevēja vēlmei. Vienkāršais fakts, ka apstākļos, kad likumdevējs četrus gadus nav iesaistījies savas vēlmes izskaidrošanai, augstākā tiesa ir rīkojusies konsekventi sākotnējai interpretācijai, nevar tikt sajaukts ar likumdevēja vēlmes *sistemātisku* noliegšanu.
- 38 Iesniedzējtiesa izdara minētos precizējumus, jo Konstitucionālā tiesa atšķirību starp prettiesiskumu un konstitucionāla rakstura kolīziju ar leģislatīvo varu ir balstījusi uz priekšnoteikumu, ka ir pastāvējusi apzināta, sistemātiska likumdevēja vēlmes pārkāpšana. Konstitucionālā tiesa piemin “[*ICCJ*] sistemātisku pozicionēšanos uz pamata priekšnoteikumiem, kuri ir pretrunā varas dalīšanas principiem valstī”.
- 39 Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesai tiek lūgts, pirmkārt, interpretēt LES 2. panta pamatā esošo jēdzienu “tiesiska valsts”, ar atsauci uz LES 19. pantu un Hartas 47. pantu, – tiek lūgta interpretācija, ar kuru tiek noteikts, vai tādā situācijā kā šajā lietā aplūkojamā dalībvalsts augstākās tiesas darbību drīkst kontrolēt un sodīt, iejaucoties tādai struktūrai kā Rumānijas Konstitucionālā tiesa.

- 40 Turklāt, ievērojot, ka Konstitucionālā tiesa, lai gan tā nav daļa no tiesu iestāžu sistēmas un tai nav tiesāšanas funkciju, ir noteikusi kompetenču, kas saskaņā ar tiesību aktiem pienācās *ICCJ*, nodošanu no tiesu iestādes Augstākajai tieslietu padomei, iesniedzējtiesa apgalvo, ka patvaļīga iejaukšanās, ar kuru tiek veikta *ICCJ* darbības leģitimitātes pārbaude – proti, pārbaude, ar ko tiek aizstātas leģitīmas procedūras tiesā (administratīvas sūdzības, procesuālās iebildes, kas izvirzītas saistībā ar prasībām tiesā, utt.) –, var izraisīt negatīvas sekas ne tikai attiecībā uz tiesas neatkarību, bet arī attiecībā uz tiesiskas valsts pamatiem, kas ir pamatā jēgai, kuru Eiropas Savienības Tiesa piedēvē šim LES 2. panta pamatā esošajam jēdzienam.

DARBA VERSIJA